

Factsheet

Help de Huismus!

De huismus (*Passer domesticus*) was ooit overal te zien in Nederland, maar staat tegenwoordig op de Rode Lijst van bedreigde soorten. Renovaties aan huizen en het verdwijnen van groen in tuinen zorgen ervoor dat deze vogel steeds minder geschikte leefplekken heeft. Maar je kunt helpen!

Wat heeft de huismus nodig?

Drie belangrijke basisbehoeften, beschikbaar binnen een straal van circa 100 meter:

Voedsel: continue voedsel (jaar rond) in de directe omgeving. Zaden, insecten, bessen en bloemknoppen vormen belangrijkste voedselbronnen. In het voorjaar zijn eiwitrijke insecten essentieel voor het grootbrengen van hun jongen.

Veiligheid: Huismussen hebben beschutting nodig tegen roofdieren zoals katten en sperwers. Groene, dichte inheemse struiken en hagen bieden veiligheid.

Voortplanting: Ze broeden graag, bij elkaar, in kleine gaatjes, holtes en onder dakpannen, maar moderne huizen bieden steeds minder van deze nestplekken.

Bedreigingen voor de Huismus

Nestplekken verdwijnen: Bij renovaties van huizen worden vaak de kleine ruimtes onder dakpannen gesloten, wat hun broedplekken vermindert.

Tegeltuinen: In veel tuinen worden planten vervangen door stenen, waardoor de biodiversiteit afneemt en er minder insecten zijn.

Minder beschutting: Het verdwijnen van hagen en struiken betekent dat de mus minder veilige plekken heeft om zich te verschuilen.

Hoe kunt u de huismus helpen?

Je kunt je tuin en omgeving aantrekkelijker maken voor huismussen door deze eenvoudige stappen te volgen:

1. Creëer Nestplekken

- Controleer je dak voordat je gaat isoleren of renoveren om te zien of er huismussen onder de dakpannen nestelen.
- Plaats vogelhuisjes/huismussentil in je tuin of in de buurt.

2. Zorg voor Beschutting en schuilgelegenheden

- Plant (inheemse) groenblijvende hagen, dichte struiken of klimop tegen de gevel om schuilplaatsen te creëren.
- Creëer voldoende veilige plekken waar de mus zich kan verbergen en in contact kan blijven met andere kolonies.
- Bied in de winter extra schuilgelegenheden aan, bijvoorbeeld door tijdelijke takkenhopen of strobalen neer te leggen.

3. Maak Voedsel Beschikbaar

- Maai je gazon minder vaak, zodat kruiden en grassen de kans krijgen om te bloeien en zaden te vormen.
- Voer de huismus het hele jaar door. Gebruik een voedersilo met opvangbakje om verspilling te verminderen en te voorkomen dat muizen en ratten op 't voer af komen. Vermijd het gebruik van bestrijdingsmiddelen, zodat insecten vrij kunnen leven, wat belangrijk is voor de jongen

4. Zorg voor Water en Zand

- Voorzie de huismus van drinkwater door bijvoorbeeld een waterschaal.
- Creëer een zandbadplek in de tuin, een plek met zanderige grond. Huismussen badderen graag in zand om zich allerlei ongewenst ongedierte van het lijf te houden.

Welke voeding ?

Huismussen eten voornamelijk zaden, maar in het voorjaar zijn insecten essentieel om hun jongen groot te brengen. Belangrijke maatregelen voor voldoende voedsel zijn:

- Zaden: Voed de huismus met vogelzaad, speciaal samengesteld voor mussen en zonder insecticides. De Huismus houdt vooral van het zaad van planten zoals: Varkensgras; Melganzenvoet; Vogelmuur; Paardenbloem. Leuk voor in je tuin of stoeprand.
- Insecten: Help de huismus door planten in uw tuin te zetten die insecten aantrekken, zoals brandnetels of lavendel (planten zonder gif!).
- Hele jaar door voeren: Zorg voor een veilige voederplek, beschermd tegen regen, en gebruik voerbakjes met een opvangrand om afval te verminderen (dat trekt o.a muizen en ratten)

Katten

Huismussen worden vaak bedreigd door katten. Moedig uw burens aan om hun katten binnen te houden, vooral in het voorjaar wanneer de huismus jongen heeft. Dit vergroot de overlevingskansen van de jonge mussen aanzienlijk.

Samenvatting: Wat kunt u doen voor de Huismus?

- Creëer veilige nestplekken onder dakpannen of met speciale vogelhuisjes (huismussentil).
- Plant dichte struiken en hagen voor beschutting en voor sociale interactie tussen mussen.
- Voer huismussen het hele jaar door en zorg voor variatie in hun dieet, zoals zaden en insecten.
- Bied vers drinkwater en een zandbadplek aan.
- Vermijd het gebruik van gifstoffen in uw tuin en creëer een insectvriendelijke omgeving.
- Controleer bij dakrenovaties op bestaande nestplaatsen en behoud deze waar mogelijk.
- Start een Huismusproject in je buurt. Laat de Huismus weer floreren !
Zoek een huismussen groepje: Heeft u vijf of meer mussen in uw tuin of buurt? Dan kan dit het startpunt zijn voor een Huismus project!
- ✓ Vraag hulp van de Vogelwerkgroep Amsterdam: Raadpleeg onze Huismussen-brigade voor info en ondersteuning. Stuur uw email naar: huismus@vogelsamsterdam.nl ¹.
- ✓ Organiseer een bijeenkomst: Nodig de buurt uit en bespreek samen met de contactpersoon van de Vogelwerkgroep hoe u de huismus kunt helpen.
- ✓ Maak samen, met de Huismussen-brigade van Vogelwerkgroep Amsterdam, een plan van aanpak: Werk samen met de buurt aan een plan om je omgeving aantrekkelijk te maken voor de huismus.

¹ Onze Huismussen brigade neemt contact met je op en kan vervolgens de locatie analyseren en je adviseren.
email: huismus@vogelsamsterdam.nl Zie ook www.vogelsamsterdam.nl

HUISMUSNETWERK

Voedsel – voor adult én juvenielen

- Jaarrond dichtbij
- 90% plantaardig, m.n. onkruidzaden (straatgras)
- Stabiele bron (mensen, huisdieren, ...)
- Insecten in broedseizoen (vnl. bladluizen)

Veiligheid – overdag én 's nachts

- Gemengde struiken/haag, klimplanten, loofbomen
- Dichtbij
- Slapen alleen/paar in nest (broedtijd)
- Of in groep in begroeiing

Voortplanting

- Kwaliteit van omgeving is belangrijker dan eisen aan nestplaats
- Nestvoorzieningen verplicht
- Meerdere bij elkaar

Verbinding met soortgenoten

- Actieradius max 1 km
- Netwerk, verschillende afstanden voor verschillende functies
- Alle voorzieningen voldoende voor groep

Meer informatie

- Sovon.nl => huismus => publicaties
- <https://www.vogelbescherming.nl/docs/55a49bdc-c94c-4467-9c8c-a3ffcaefdb66.pdf>
- <https://stats.sovon.nl/stats/soort/15910>
- <https://stats.sovon.nl/pub/publicaties?search=huismus&auteur=&source=1&type=&year=&euring=>